

Voor mensen die willen steunen

Voor mensen die willen aansluiten

Voor mensen die in actie willen komen

Voor mensen die iets willen doen

Met mensen die er ook voor anderen zijn

Met mensen met gedeelde ideeën

Met mensen die kansen zien

Analyse

Politiek leeft als nooit tevoren. Via (sociale) media laten veel mensen hun gevoelens over maatschappelijke kwesties of nemen ze contact op met hun politieke vertegenwoordigers. Hieruit blijkt betrokkenheid, al mag het soms wat constructiever gebeuren. In veel gemeenten worden inwoners steeds vaker actief geraadpleegd bij het vormgeven en uitvoeren van beleid. Veel mensen zijn vrijwilliger voor een maatschappelijk doel en gaan stemmen bij (landelijke) verkiezingen.

Toch is maar een heel klein deel van Nederland actief lid van een politieke partij. In vergelijking met landen om ons heen zijn politieke partijen in Nederland organisatorisch en financieel kwetsbaar. De laatste jaren verliezen de meeste partijen leden, en ook maatschappelijke organisaties moeten nieuwe manieren vinden om mensen structureel aan zich te binden. Deze partijen en organisaties zijn fundamenteel voor het functioneren van onze democratie en moeten versterkt worden.

D66 onttrekt zich aan de neerwaartse trend. D66 staat er goed voor. We hebben ruim 28.000 leden, een ijzersterk programma en we hebben herkenbare, sterke volksvertegenwoordigers en bestuurders in stad, land en in Europa. Na ruim 10 jaar werken we aan onze idealen in een nieuw kabinet. We maken ons op voor weer een nieuwe campagne, in meer gemeenten dan we ooit mee deden. In de meeste afdelingen zijn de verkiezingsprogramma's afgerond en staan de kandidaten te popelen om campagne te gaan voeren. Politiek staat het fundament als een huis. Onze richtingwijzers, het originele én het nieuwe) appèl, en ons verkiezingsprogramma zijn inspirerend en doorwrocht. We prijzen ons gelukkig met veel vrijwilligers en betrokken bestuurders in de regio's en de afdelingen. We zijn een vereniging met energie en zelfvertrouwen.

Velen van ons weten echter dat het niet altijd zo geweest is. Kijk waar we ongeveer een decennium geleden stonden. We hadden nog geen richtingwijzers, de Van Mierlo Stichting bestond nog niet. Het opleidingsprogramma en de talentenclub Route66 moesten nog opgezet worden. We hadden een derde van het huidige aantal leden en heel veel afdelingen waren er niet of stonden er minder sterk voor.

Ruim tien jaar geleden was er een groep mensen die vastberaden de weg omhoog hebben ingezet. Zij wilden de vereniging voorbereiden op betere tijden. Het plan in die tijd heette 'Klaar voor de Klim'. Er werd ingezet op het scouten en opleiden van talenten. We investeerden in ons gedachtegoed. En we gingen nieuwe leden werven. Daarna volgde een nieuwe stap. D66 werd een warme vereniging waar we vrijwilligers waarderen om hun bijdrage. D66 ging digitaal. En we gingen, letterlijk, in gesprek met mensen op straat. Het plan heette 'Verbindende Vereniging'.

Nu presenteren we als Landelijk Bestuur een nieuw plan. We luiden een volgende fase in. De beeldspraak die hierbij past is: we repareren het dak terwijl de zon schijnt. Of beter: we bouwen een extra dakkapel terwijl de zon schijnt.

We hebben een groep mensen gevraagd ons te helpen bij deze stap, het kernteam innovatie. Gezamenlijk hebben we veel mensen gesproken de afgelopen tijd. Leden, maar ook mensen die ons steunen met hun stem, een bijdrage of met hun sympathie. En daar zijn er veel van. Bijna anderhalf miljoen mensen hebben op D66 gestemd. Heel veel mensen zetten zich in voor de idealen die wij delen. Denk bijvoorbeeld aan mensen die zich inzetten voor betere fietsverbindingen in de stad. Mensen die strijden voor digitale burgerrechten. Ondernemers die investeren in een duurzame economie. Of mensen die zich inzetten voor mensenrechten in Nederland en het buitenland. Met dit soort mensen delen we idealen. En naar hen willen we nog beter uitstralen: *D66 is er voor mensen die wat willen **doen** met onze idealen.*

Plan

We willen als vereniging, als partij de hand reiken aan mensen of ze nou lid zijn, of ons op een andere manier supporten. We gaan nieuwe verbintenissen aan. Dat betekent dat we willen werken aan nieuwe

vormen van lidmaatschap. Dat onze vereniging sterk genoeg moet zijn om mensen die een initiatief willen ontplooiën de hand te reiken. Niet iedereen is hetzelfde of wil hetzelfde, en dus moeten we niet iedereen op dezelfde manier aanspreken. D66'er zijn is niet alles of niets. Er mag verscheidenheid zijn.

Dat we als vereniging wat flexibeler willen worden betekent niet dat we onze ankers kwijtraken. Integendeel. We blijven de partij die in gesprek gaat met mensen. Zoals Hans van Mierlo in gesprek ging met mensen in café of congreszaal. Zoals Els Borst in gesprek ging met patiëntenorganisaties en artsen. En zoals Jan Terlouw nog steeds heel veel Nederlanders aanspreekt.

Zo spreekt nu onze gedeputeerde Anne-Marie Spierings met boeren en bewoners over de vergroening van Brabant. Gaat Marietje Schaake in gesprek met digitale activisten over vrijheid en mensenrechten. En zo gaat Burgemeester Jos Heymans het gesprek aan met de inwoners van Weert over de opvang van vluchtelingen en spreekt hij de Rijksoverheid aan als zij wankelmoedig beleid voert.

Op naar een nieuwe fase in de ontwikkeling van onze partij. We staan er goed voor, maar we willen verder. Ons strategisch plan zet in op innovaties. Een politieke vereniging moet kunnen inspelen op de wensen en idealen van de mensen die zij vertegenwoordigt. En ze moet voldoende menskracht, talent en middelen genereren om blijvend invloed te hebben. Dat betekent dat we innovatief moeten zijn en blijven.

We maken de volgende innovatieve keuzes:

1. Wegnemen drempels lidmaatschap

Uit gesprekken binnen en buiten de vereniging blijkt dat mensen een drempel voelen om lid te worden. Om drempels voor het lidmaatschap weg te nemen, differentieert D66 haar lidmaatschap en contributie. De kracht van deze differentiatie is dat mensen worden uitgenodigd om desgewenst van participatieniveau naar een steeds intensiever participatieniveau te bewegen. Het doel is de basis van onze politieke vereniging te verstevigen zodat meer mensen met diverse achtergrond en kwaliteiten zich aan ons verbinden. Ondernemer, kunstenaar of ambtenaar, jong en oud, uit de stad of uit het dorp. Het principe van elk lid een stem blijft uiteraard overeind.

2. Communicatie op maat

D66 biedt haar leden veel informatie en communicatie aan, maar dat aanbod kan beter afgestemd worden op het individuele profiel en de behoefte aan informatie op een specifiek moment. Ook is het aanbod vooral gericht op de vereniging zelf, in plaats van op een maatschappelijk initiatief binnen de belevingswereld of lokale context van het lid zelf. Een veranderende wereld met een veel minder vanzelfsprekende vaste achterban vraagt om meer differentiatie in de benadering van mensen. Gepersonaliseerd benaderen, vragen én aanbieden van informatie en het onderhouden van relaties vraagt om een adaptieve organisatorische inrichting en een andere manier van communiceren met verschillende (groepen) leden, geïnteresseerden en kiezers. We gaan met meer mensen communiceren en zullen dat meer gedifferentieerd doen.

3. Vrijwilligers activeren

Van onze leden participeert een deel in activiteiten op inhoudelijk- of campagnevlak. Om onze politieke impact te vergroten en vertakking in de maatschappij te versterken, zou het aantal actieve leden en sympathisanten vergroot moeten worden. En dat kan ook. Veel acties voor een actief vrijwilligersbeleid worden op verschillende plekken binnen onze vereniging al ondernomen, maar zouden gericht, uniformer en omvangrijker kunnen worden opgezet. Om vrijwilligers te werven en behouden en meer mensen te betrekken bij de vereniging, wordt een professioneel en breder gedeeld vrijwilligersbeleid gevoerd in de gehele vereniging dat stoelt op toegankelijkheid en kwaliteit. Verenigingsbestuurders worden vaker opdrachtgever van actieve vrijwilligers binnen de vereniging,

faciliteren ambassadeurs en mentoren in zelforganisatie en zijn minder uitvoerend. En op meer plekken in het land willen we D66 fysiek aanwezig laten zijn – plekken waar mensen bij elkaar kunnen komen en samen aan de slag kunnen.

4. Sterkere afdelingen – meer slagkracht

Naast het formeel besturen van afdelingen of commissies zou er meer vrijwilligerstijd over moeten zijn voor het gezamenlijke uitvoering van acties en ideeënvorming; het creëren van maatschappelijke impact. En nu we een regeringspartij zijn is de waarde van goede onderlinge afstemming tussen volksvertegenwoordigers en verenigingsbestuurders nog groter dan voorheen. We zijn nu soms teveel in kleine kringen aan het besturen op details. De zelforganisatie kost veel tijd, maar vooral veel energie. Om de slagkracht van afdelingen te vergroten, en zo meer ruimte te creëren om een brede groep mensen aan te spreken en maatschappelijke impact te realiseren, moeten afdelingen voldoende slagkracht en energie hebben. Dat vereist een bepaalde omvang. We willen regionale en lokale afdelingen hun krachten laten bundelen door nauwer samen te werken of samen te gaan. En we gaan procedures versimpelen en verouderde regels schrappen. Hierdoor ontstaat er ruimte voor meer mensen om naast de formaliteiten van het besturen zich in te zetten om onze idealen te verwezenlijken.

5. Maatschappelijke actie met internationale blik

We zijn door de jaren heen goed geworden in het organiseren van kennisoverdracht en discussie. Maar we kunnen als vereniging ondanks alle resultaten nog steeds beter worden in de uitvoering van onze idealen. En we kunnen veel leren van, en aan, verwante partijen in de landen om ons heen. We denken wel internationaal, maar we kunnen er nog meer naar handelen. Daarom gaat D66 in de toekomst inzetten op het ondernemen van actie op maatschappelijke vraagstukken. We vernieuwen de vereniging om dit te kunnen faciliteren. Een politieke vereniging is een geweldig instrument om actief te werken aan maatschappelijke verbeteringen. Om die potentie te verwezenlijken moet onze vereniging meer gericht worden op actie. Daarom faciliteren we mensen die zich willen inzetten om onze idealen te realiseren en verbinden we ons meer met maatschappelijke organisaties waarmee we een ideaal delen. We worden zuinig op iedereen die geïnteresseerd is in onze idealen, maar geen idee heeft hoe daar iets aan kan worden bijgedragen. En we willen dat afdelingen en commissies meer in contact treden met maatschappelijke initiatieven en internationale bondgenoten. Zo nodigen we mensen uit om iets met hun idealen te gaan *doen*.

6. Politieke gedachtevorming verdiepen en verbreden

Deze tijd wordt gedomineerd door grote maatschappelijke vragen op de lange termijn en kleine politieke debatten op de korte termijn. De onderzoekscapaciteit voor het eerste is buitengewoon beperkt, terwijl de woordvoeringscapaciteit op het tweede toeneemt. Als D66 écht staat voor onderwijs en onderzoek, moeten wij ook onze eigen politieke onderzoeks- en debatfunctie serieuzer nemen. De capaciteit van de Van Mierlo Stichting groeit tussen 2017 en 2020 met meer onderzoeks- en communicatiecapaciteit. Voor zowel het doorontwikkelen van het gedachtegoed, als voor de verspreiding binnen en buiten de partij. Totdat we in onze onderzoeksmethoden en vormen van communicatie kunnen diversifiëren, zodat we een grotere groep mensen kunnen aanspreken. Financiering is daarbij de uitdaging, gegeven het feit dat deze zich vanuit de huidige wetgeving concentreert op de politieke ondersteuning op de korte termijn. Ook voor de rol van maatschappelijke incubator wordt de capaciteit vergroot. De capaciteit die nodig is voor het faciliteren van honderden regionale en lokale afdelingen in de formele procedures, het ondersteunen bij het oplossen van bestuurlijke vraagstukken en het waarborgen van juridische kaders, wordt meer gericht de maatschappelijke initiatieven terwijl de activiteiten gericht op talentontwikkeling onverminderd doorgaan.

7. Versterken financieel fundament en bestuurskracht

Wij zijn een politieke vereniging. Wij bedrijven politiek. Wij leveren bestuurders voor alle niveaus. Het is niet alleen onze ambitie om dat te blijven doen, maar ook om het werk van onze bestuurders te

‘gronden’ in maatschappelijk initiatief. We vragen veel van onze vrijwilliger verenigingsbestuurders. Om de professionaliteit en kwaliteit te blijven bieden die we gewend zijn, én het mogelijk blijven maken dat een diverse groep mensen zich kandidaat stelt voor bestuursfuncties zoeken we naar mogelijkheden om de toegankelijkheid te vergroten en de kwaliteit te bewaken. Daarvoor is het nodig om de financiële ruimte van de partij te vergroten. We blijven daarom onverminderd inzetten op fondsenwerving voor campagnes, het ontwikkelen van ons gedachtegoed en het vinden en vormen van talenten. Willen we onze plannen om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen verwezenlijken, dan zullen we meer ruimte moeten creëren, ook financieel. En dat betekent weer dat we meer mensen willen verleiden om actief te worden. Verenigingsbestuurders worden vaker opdrachtgever van actieve vrijwilligers binnen de vereniging, faciliteren ambassadeurs en mentoren in zelforganisatie en zijn minder uitvoerend. Dat betekent dat het bestuur de ambities in de innovatiestrategie in de portefeuilleverdeling laat weerklinken. En dat bestuurders in een positie gesteld moeten worden om deze professionele rol goed te vervullen.

Vanaf het congres in Leeuwarden gaan we met dit plan aan de slag. We zullen de strategische keuzes omzetten in concrete acties en nodigen actieve leden en sympathisanten uit mee vorm te geven aan onze vereniging. Kijk op d66.nl/leden voor meer informatie. En doe vooral mee!